

Milosevits Péter

Vujicsics blues

Zenei és költői rítus Vujicsics Sztoján és Vujicsics Tihamér emlékére

A szerb nyelvű
eredetét előadták:
RUSZ MILÁN,
MILOSEVITS MIRKÓ

музички и песнички ритуал Стојана и Тихомира Вујичића

играју
МИЛАН РУС
МИРКО МИЛОШЕВИЋ

на сцени
СТОЈАНОВ ШЕШИР
ТИХОМИРОВЕ НАОЧАРИ

срочио
ПЕТАР МИЛОШЕВИЋ

техника
ЛАЈОШ МЕЗЕИ

Вујичић
BLUES

Будимпешта
Ул. „Велика ливада”
Нагумежő 49
19. 09. 2009
19.00

Vigyázat – szemfényvesztés!
A plakát Vujicsics Tihamér
(jobbra) 1973-as és Vujicsics
Sztoján 1993-as fényképének
felhasználásával készült
a „Vujicsics blues” 2009.
09. 09-én, 19 órakor
tartott bemutatójára
a Magyarországi Szerb
Színházban, Budapesten,
a Nagymező utca 49-ben.

A színpad jobb oldalán fekete lepellel letakart zongora, bal oldalon könyvespolc, rajta régi könyvek és egy sor ódon kacsát (gyertyatartó, képkeret, lúdtoll, tintásüveg, boroskanocsó, tambura, füstölő, réztál). Hátról két szék és egy asztal, rajta hamutartó, cigaretta, gyufa, kártyapakli, poharak, újságok. Szanaszét a padlón különféle tárgyak: törött szék-láb, portörő, felmosóröngy, vödör. Elöl közepén ütött-kopott, vaspántos utazóláda, oldalt forgatható tábla (jelenleg felirat nélkül). – Összbenyomás: régiségbolt, spájz, raktár, iroda, múzeum...

Hátulról érkezik a két **MÚZEUMŐR**. Egyikük megfordítja a táblát, s látható lesz a „**MÚZEUM OPEN VAN**” felirat. Leülnek, kártyáznak.
Telefoncsörgés.

ELSŐ MÚZEUMŐR

(Felveszi, s bohóckodva beleszól) Halló, itt a szerb nemzeti SÉGI elfekvészet... A kihalás nagyszerűen... Ó, pardon, ön az? (A főnökével beszélgető

beosztott pózát veszi fel) Parancsoljon... Tessék? Ellenőrzés? Értem... Még ma? A teremburáját! Bocsnát, semmi... Izé... Rajta leszünk... Hogyne... Természetesen... Minden rendben lesz... Hát persze. Viszlát. (Leteszi a telefont) Hülye szipirtó!

MÁSODIK MÚZEUMŐR

A főnökő?

ELSŐ MÚZEUMŐR

A magyarországi szerb Régiségőrző Ócskáseregylet igazgatónöje.

MÁSODIK MÚZEUMŐR

Mit akar az öreglány?

ELSŐ MÚZEUMŐR

Ellenőrzést kapunk. Jön a kisebbségi főkurkász. A nyanya azt mondja, ütött az óra. Olvastak valamit a magyarországi szerbek kihalásáról. Az utolsó szentendrei szerb földobta a bakancsot, vagy mi.

A darabban elhangzó zenei anyag részben blues improvizáció, részben feldolgozás: pravoszláv egyházi ének, első világháborús szerb katonadal, boszniai népdal, török katonazene, a Goran Bregovics vezette szarajevói Bijelo dugme együttes dala, Édith Piaf dala, Zager & Evans dala, Cseh Tamás és Bereményi Géza két dala alapján.

A dalok szövege a) Vujicsics Sztoján magyarra fordított versszövegeinek alkalmazása az adott dallamra, b) a szerző saját, eredeti dalszövegei.

MÁSODIK MÚZEUMŐR

És komolyan vették? Pedig csak a faterom firkált hülyeségeket. Tudod, miket szokott írni...

ELSŐ MÚZEUMŐR

Én tudom. De ők nem! Mindent bezárnak, végérvényesen. Összeírják az egész hóbelevancot.

MÁSODIK MÚZEUMŐR

Leltár záróra előtt?

ELSŐ MÚZEUMŐR

A végső záróra előtt. Mi vagyunk az utolsó magyarországi szerbek, nagytakarítást kell rendeznünk. Hozd a por-szerb-szívót.

MÁSODIK MÚZEUMŐR

A por-szerb-szívó a szerb-jav-szeren van, mert, isa mondom, bedögle vala.

ELSŐ MÚZEUMŐR

Ezt megszívánk! Szerb-sors, amely régen szív!

MÁSODIK MÚZEUMŐR

Ocsúdj fel nemzeti gyászodból! Fogd a rongyot és porolj! ...Hé, ne ezt. Ez Ignjátovics Jakov, a híres szentendrei szerb író zsebkendője.

ELSŐ MÚZEUMŐR

Én meg azt gondolám, hogy a Nagyfejű Natasa keszkenője.

MÁSODIK MÚZEUMŐR

Apád feszfenője. *(Bedobja a rongyot a ládába; ettől kezdve minden „talált tárgy” ide kerül)*

MÁSODIK MÚZEUMŐR

(hatalmas ceruzát talál a polcon) Vitkovics Mihály cerkája!

ELSŐ MÚZEUMŐR

(madártollat talál) A szentendrei kódexmásoló műhely pennája. *(Hanyagul eldobja a madártollat, mely ide-oda lebeg, ők kergetik, végül valahogy a ládába dobják.)*
Tovább takarítanak.

ELSŐ MÚZEUMŐR

(madárkalitkát talál) Az első szerb színielőadás kelleke: 1813-ban a pesti Rondellában egy papagáj vala a darab főszereplője, s tán azt rikácsolá, hogy én szerrrb vagyok, én szörrrnyen szerrrb vagyok!

MÁSODIK MÚZEUMŐR

(focicipőt talál) Crnyánszki Milos stoplis csukája. Nagy focista volt a krapek.

ELSŐ MÚZEUMŐR

És nagy regényíró.

MÁSODIK MÚZEUMŐR

Igen, de azt mindenki tudja, tehát nem érdekel senkit. Hanem a foci, barátocskám!

Tovább takarítanak.

ELSŐ MÚZEUMŐR

Vujicsics Sztoján kalapja!

MÁSODIK MÚZEUMŐR

Vujicsics Tihamér napszemüvege!

Felpróbálják, hülyülnek, aztán az utazóláda mögött álló hokedlire helyezik: a fekete napszemüveg a fekete kalapra kerül.

ELSŐ MÚZEUMŐR

(törött zongoralábat talál) Ez maradt a ráckevei szerb dalárda karnagyának zongorájából.

MÁSODIK MÚZEUMŐR

Óriási! Ez meg az én szintetizátorom. *(Lerántja a fekete leplet a zongoráról, amelyen egy piros szintetizátor fekszik)*

ELSŐ MÚZEUMŐR

(a szintetizátort csodálja, birizgálja) Hát nem templomi orgona...

MÁSODIK MÚZEUMŐR

(egy vastag deszkadarabot talál) Ez meg mi a franc?

ELSŐ MÚZEUMŐR

Nagypénteki kerepelő. Rázendítsünk?

Kerepelnek – ahogy Nagypénteken szokás, harangozás helyett, a pravoszláv templomok tornyából kerepelni.

MÉLY FÉRFIHANG AZ ÉGBŐL

(nagypénteki gyászdal) Tebbe odjejuscsagoszja szvjetojtom jako rizoju...

A múzeumőrök döbbenetesen fülelnek: felzavarták a szellemeket!

ELSŐ MÚZEUMŐR

Ez a Sztoján?

MÁSODIK MÚZEUMŐR

Lehetetlen!

A színpad homályba borul. (Később is, a szellemek megszólalásakor csak annyi fény van, hogy a múzeumőrök szertartásosan lassú, árnyyszerű mozgása érzékelhető legyen.)

VUJICSICS SZTOJÁN SZELLEME

kihuny lassan múltamnak mécsese
simogatom búsan az elnémult kopogtatókat
csírázik emlékeim bazsalikomja

száll az idő
jön a vég

A múzeumőrök a vers közben körbejárnak a homályban, keresik a hang forrását.

MÚZEUMŐRÖK

(suttogva, egymásnak) Mit csináljunk? – Köpd fel a pilácsot! – Bedöglött a kapcsoló.

VUJICSICS SZTOJÁN SZELLEME

isszuk a sűrű végzetszínű bort
szegjük tűnő napjaink fehér pogácsáját
zajongunk és sutyorgunk
kántáljuk bűnbánó
dévaj dalainkat
– keressük a megváltást

A múzeumőröknél végre leesik a tantusz, felfogják, hogy a múlt szólítja őket. (A szellemeket is megdöbben- tette a „záróra” bejelentése.) A nagypénteki kerepelés- sel felvert szellemvilág párbeszédet kezdeményez a múlt utolsó őreivel. A múzeumőrök elfogadják a kihívást, válaszolnak a szellemeknek. – Ám a szellemekkel nem lehet a hétköznapiok nyelvén társalogni. Vujicsics Szto- ján szelleme templomi énekekkel és verssel szólította meg őket. A múzeumőrök szintén dallal és verssel szólnak a szellemekhez. Az egyik énekel és szaval, a másik zongor- ázik. – Kezdődik a „Vujicsics blues”.

MÚZEUMŐRÖK

a fennsíkon
süketnéma
elhagyott temető

megkövült lelkek hevernek kidőlve
meddőn csírázó koponyák meredeznek
a föld falánk bendőjéből

csak a tücsök cirpeli esténként
szaggatott
bánatos bódító dalát
míg a fennsíkon a kőfejek
az alkonyba vesznek
s minden
elcsöndesül

időnek szárnya ellebeg
sejdtítjük már a végzetet
kalácsunk teste hófehér
a borunk ömlő sűrű vér

a régi sírkert néptelen
harangja némán lengedez
kalácsunk teste hófehér
a borunk ömlő sűrű vér

leszáll a néma alkonyat
a tücsök hangja ellohad
kalácsunk teste hófehér
a borunk ömlő sűrű vér

*Harangzúgás. – A múzeumőrök leülnek, isznak, ciga-
rettáznak, s az asztalon fekvő újságból olvasnak fenn-
hangon, maguknak és egymásnak.*

ELSŐ MÚZEUMŐR

Zúgnak, zúgnak, zúgnak a harangok az örök vá-
rosban, lengnek és zúgnak Róma harangjai...

MÁSODIK MÚZEUMŐR

...s felelgetnek harangjaink Pomáztól és Buda-
pestről, Belgrádból és Szentendréről, Ráckevéről
és az Áthosz-hegyről.

ELSŐ MÚZEUMŐR

2002. február 11-én Rómában elhunyt Vujicsics
Sztoján...

MÁSODIK MÚZEUMŐR

...aki 1933. május 15-én született Pomázon.

ELSŐ MÚZEUMŐR

Élete és munkássága, minden írása és tette, min-
den gyűjtése és alkotása...

MÁSODIK MÚZEUMŐR

...összegezte, az utolsó pillanat ragyogásában
begyűjtötte és felmutatta a magyarországi szer-
bek történelmi és kulturális... mondjuk: essen-
ciáját!

ELSŐ MÚZEUMŐR

Mi lesz most?

MÁSODIK MÚZEUMŐR

Ki fogja felismerni New Yorkot a Világkereskedel-
mi Központ ikertornyai nélkül?

ELSŐ MÚZEUMŐR

Ki ismerné föl a szentendrei főteret a szerb kereszt
és a Blagovestenszka-templom tornya nélkül?

MÁSODIK MÚZEUMŐR

Ki fog bennünket, magyarországi szerbeket felis-
merni Vujicsics Sztoján alakja nélkül?

ELSŐ MÚZEUMŐR

Ez magunknak sem lesz olyan könnyű, mint ed-
dig volt. Mintha a falu fölül eltűnt volna a temp-
lomtorony, az iránytű a felhőjárásban.

MÁSODIK MÚZEUMŐR

Ez a bizonytalanság perce, s kérdéseinkre csak a
harangok felelnek az örök városból...

EGYÜTT

...s Pomáztól és Budapestről, Belgrádból és Szent-
endréről, Ráckevéről és az Áthosz-hegyről.

VUJICSICS SZTOJÁN SZELLEME

itt nyugszik dédapám, Kiril Tyíró Bébity
dunaszekcsői földműves...

*A szellem hangja lassan elhalkul, miközben a Második
múzeumőr a következő dal bevezetőjét játssza zongor-
rán, míg az Első múzeumőr a szellem megszólalásakor
elsötétült színpadon gyertyát gyújt, kalácsot és bort he-
lyez a ládára, miáltal egy „sírhely” keletkezik a színpad
közepén.*

MÚZEUMŐRÖK

Ez a sír a dédapámé
földműves volt Dunaszekcsőn
volt egy malma lent a víznél
a temető közelében

Nem forog már a nehéz kő
a fejfa is kivirágzott
a zöldellő sűrű fűben
ódon betűk kicsíráztak

Itt nyugszik az öreg Tyíró
alámerült a fennsíkon
élte végén ő is ledőlt
dédanyámhoz a föld mélyén

Drága apó, miutánunk
a temetők kiürülnek
s a harangok a toronyban
némán fognak lengedezni

ELSŐ MÚZEUMŐR

(felkapja a sírról a boroskancsót, nagyot húz belőle, aztán pityókásan átöleli a Második múzeumőrt, aki bárzongoristaként kíséri a részeg hadoválást) Most azt játszd, hogy izé... Azt, hogy Vujicsics Sztoján... hukk!... egy egész világot képviselt, a magyarországi szerbek múltjának és sorsának világát. Ide vigyázz! ...Ez most D-dúr vagy a-moll? ...Sztoján könyvei... hukk!... versei, tanulmányai... hop-pá... és munkásságának koronája: a szentendrei szerb múzeum... arasznyi távolságra a templomtól – és a temetőtől.

MÚZEUMŐRÖK

Tömjén és gyertya és ikon,
a kántorszék furcsa balkon.
A szögön hatalmas kalap,
rajta egy fekete szalag.

A múltba, a múltba, a múltba,
eredj a föld alá le!
Hervad az emlékek csokra,
kihuny a mécsesek fénye.

A fények, az árnyak,
a fények, az árnyak,
a fények, az árnyak,
a fények, az árnyak,
a tömjén!

Nehéz az utolsó sorsa,
menni a föld alá le,
cipelni az egész múltat,
és mégse roppanni bele.

Alkotni egy múzeumot,
és kincseket gyűjteni ott.
A kulcsot leadni végül,
majd aludni örök álmot.

A fények, az árnyak,
a fények, az árnyak,
a fények, az árnyak,
a fények, az árnyak,
a tömjén!

Nehéz az utolsó sorsa,
menni a föld alá le,
menteni az egész múltat,
ha kihuny a mécsesek fénye.

A múltba, a múltba, a múltba,
eredj a föld alá le!
Játszd el az utolsó szerbet,
te születted e szerepre.

A fények, az árnyak,
a fények, az árnyak,
a fények, az árnyak,

a fények, az árnyak,
a tömjén!

Közel az utolsó óra,
veszélyes pillanat ez:
itt állsz a végállomáson,
és senki nincsen veled.

Ha neked elfogy az erőd,
mindenünk odalehet,
a sorsnak dacosan muszáj
mondanod végre egy nemet!

A fények, az árnyak,
a fények, az árnyak,
a fények, az árnyak,
a fények, az árnyak,
a tömjén!

Elmegy az utolsó
szentendrés szerb ember,
mögötte dőlnek a toronyok!
Elmegy az utolsó
szentendrés szerb ember,
ki mindent a vállán hordott.

A túlsó partról
az ágak már aranyló
kezükkkel intenek: jöjj!
Az utolsó
szentendrés szerb ember elindul,
s távozik erről a földről.

*Túlvilági zúgás hallatszík, a múzeumőrök fülelnek,
majd a szellem megszólalásakor eloltják a gyertyákat.
Az előbbi „sírhelyből” kegyláda lesz, melyet a múzeumőrök a szellem szózata közben körbehurcolnak a homályban, majd visszateszik előbbi helyére.*

VUJICSICS SZTOJÁN SZELLEME

A rigómezei csatában elesett Lázár fejedelem panasztát hallom földi maradványainak negyvenna-

Rusz Milán (balra) és Milosevits Mirkó a „Vujicsics blues” egyik jelenetében (2009)

pos szállítása közben a koszovói Ravanica kolostorból Szentendrére, az Úr 1690-ik évében, a szerbek nagy menekülése során!

MÚZEUMŐRÖK

hová hurcoltatok engem el
hová gurult levágott fejem
Duna vizén felúszhattok
kinn a parton félreraktok
fából tákolt templomba
– újabb síromba

innen többé vissza nem megyünk
a nevemen jobbagy átka ül
a nyomomban borgőz búzlik
tábortűztől tábortűzig
hurcolásztok vég nélkül
– múltunk mélyéből

Szentendrén még
minden úgy van ahogyan rég
ej-hej csakhogy
a sírboltom
és a koporsóm
lenn a parton
már hiába keresitek

Furulyaszó hallatszik. A szellemvilág ezúttal nem szavakkal üzen. – A múzeumőrök csodálkozva forgólódnak, végül a Második múzeumőr lekapja a könyvespolcra Vujicsics Tihamér híres népdalgyűjteményét, leül, belelapoz, s kommentálja.

MÁSODIK MÚZEUMŐR

A Tihomir név szerbül annyit tesz, csend és béke.

ELSŐ MÚZEUMŐR

Pedig Vujicsics Tihamér nem volt se csendes, se békés.

MÁSODIK MÚZEUMŐR

Zeneszerzeményei, népdalgyűjtései és feldolgozásai, filmzenéi...

ELSŐ MÚZEUMŐR

...messze visszhangzanak.

MÁSODIK MÚZEUMŐR

Igazi igris volt, a Körúton tilinkózott, a kocsmában zsolozsmázott... Zavarta a csendet...

ELSŐ MÚZEUMŐR

...a süket bénultságot, amelybe a történelem taszított bennünket.

MÁSODIK MÚZEUMŐR

Ha megszólalt, csak úgy röpködött körötte Pomáz, Weimar, Hellász, Bizánc, Damaszkusz...

ELSŐ MÚZEUMŐR

...Beethoven, Bartók Béla, Sztánkovics Kornél.

MÁSODIK MÚZEUMŐR

Ha Tihamérra gondolok, rögtön az íróasztalon álló földgömbért nyúlok.

ELSŐ MÚZEUMŐR

Kétszeres provincializmusunkat úgy haladta meg, s lokális értékeinket úgy emelte univerzális dimenziókba... mint a pinty.

MÁSODIK MÚZEUMŐR

Végül a halál is kiválasztottként ragadta el.

ELSŐ MÚZEUMŐR

Saulushoz hasonlóan lezuhant Damaszkusznál, ahogy az Apostolok cselekedeteiben áll...

MÁSODIK MÚZEUMŐR

„És amint méne, lón, hogy közelgete Damaszkuszhoz, és nagy hirtelenséggel fény sugárza őt körül a mennyből, és ő leesvén a földre...”

ELSŐ MÚZEUMŐR

Ám Tihamért, újjászületés helyett, a halál várta, negyvenhat éves korában.

MÁSODIK MÚZEUMŐR

Bennünket pedig csak az vigasztal, hogy Tihamér most ott pihen, ahol talán csend és béke honol.

MÚZEUMŐRÖK

Pomáz a bölcsőm,
e helyen születtem, m, m, m,
a dombok alján
csöndes kis falu volt ez.
A templomtéren
macskákat kergettem, m, m, m,
gyerekkoromnak
édeni kertje – Pomáz!

Pomáznak álmomban
tündéri képe van,
pomázi éltem színes
diafilmre hasonlít.

Itt voltunk ketten,
emlékszel, testvérem, m, m, m,
kisfiúk, telve
végtelen vágyálmokkal.

És álmodtuk azt,
hogy szép lesz a nap,
és elhittük azt,
hogy élünk sokat.

Akkor még nem volt sejtető,
hogy merre visz majd a jövő:
az égre fel – a mélybe tán le?

Azután sokszor
viharok törtek ránk, m, m, m,
be kellett látnunk:
számunkra szűk lett Pomáz.
A magunk útját
jártuk mi, testvérem, m, m, m,
sorokat róttunk,
és fújtuk a furulyát.

Moulin Rouge, Áthosz-hegy,
kalap és szemüveg,

boldogság, bánat, aztán
temetés és karnevál!

Ma él a fáma,
emlékünk szítál még, m, m, m,
koszorúcsokrunk
virágja már lekonyul.
Az eső halkan
dobol az aszfalton, m, m, m,
kendő a nőkön
– arcukra fátyol borul.

VIDÁM ÉNEK A TÚLVILÁGRÓL

Piroslik a meggyfa,
Lerjano, perjano.
Vajon hány meggy termett?
Hét, öt és kilenc szem.

MÁSODIK MÚZEUMŐR

Hé! Ezt a népdalt Vujicsics Tihamér az én falum-
ban, Budakalászon jegyezte le. Belos Zorka néni
énekelte neki. Sláger!

ELSŐ MÚZEUMŐR

Lerjano, perjano? Vajon mit jelent ez?

MÁSODIK MÚZEUMŐR

Azt ma már senki se tudja.

ELSŐ MÚZEUMŐR

Biztos valami varázsige.

MÁSODIK MÚZEUMŐR

Vagy varázsbige.

*A dal véget ér, a múzeumőrök csendben várják, mi lesz.
Am nem történik semmi.*

MÁSODIK MÚZEUMŐR

Hogyhogy Tihamér nem jelentkezik?

ELSŐ MÚZEUMŐR

Hát... Furulyázott egyet, aztán – kész.

Váratlanul felzendül a dal.

VUJICSICS TIHAMÉR SZELLEME

(énekel, eredeti felvétel)

Duna vizén lefele úsz a ladik,
A ladik,
Róla muzsikaszó,
Muzsikaszó, csimpolyaszó
Hallatik;
Juhaj! viszik a piros almát,
Barackot,
Juhaj: Kevibe Szent-Endréről
Menyasszont!

*A két múzeumőr „begerjed”, a Második múzeumőr a
piros gitár-szintetizátorral szólózik, az Első múzeumőr
a zongorához ül, s együtt játszanak Tihamérral.*

Duna vizén lefele úsz a ladik,
A ladik,
Róla hejjuhujja,
Szitok-átok, dávorია
Hallatik:

„Juhaj! közel már
Alexinác, Knyazevác:
Emgem Kevi-Rác,
Többet ugyan sose látsz!”

*A zenei végszó után azonnal felcsendül a következő
vers, amely alatt a múzeumőrök az elsötétült színpadon
ismét sírhellyé változtatják a ládát (gyertya, kalács, bor).*

VUJICSICS TIHAMÉR SZELLEME

Haragszom rátok:
akkor-volt, most-meg-nincs barátok.

Miért hullott annyifelé
abroncsotok-dongátok?
Hová merült el éltetek reménye?

Mi vitt el titeket?
Mi ülte meg lelketek?
Micsoda ostoba átok,
Mitől féltetek?

Úzött a múlt?
Taszított a jövő?
Nem volt ínyetekre a jelen?

Most már odaátról
Kezet nekem ne nyújtsatok!
Mi nem csábít, mire nem vágyok,
Mi, ha van is, akkor se kell,
Nem fogadom el!!!

Hazug végzet
Álságos fenekű
Kútjába nem zuhanok!
Zegzugos életem sínjein
Vonat alá nem rohanok!

Nem adom fel:
Minden csatából kiveszem részem.
Egy, csak egy az óhajom-kérésem
(Remélem nem marad
Csupán pusztá szólam):
Ne fogalmazzon senki se
Gyászjelentést rólam.

*A síron égnek a gyertyák, a múzeumőrök állva hallgat-
ják a vers végét, s rögtön válaszolnak rá.*

MÚZEUMŐRÖK

In the year
Tihomir, Tihomir
a zene ideér
zongorád zengése elkísér...

*A dal zongoraszólóval folytatódik, amely közben süvi-
tés, repülőgép-felszállás hangja, motorzúgás, majd kóló
csendül fel, melyet hatalmas robaj és csattanás szakít
félbe, végül csörömpölés, sercegés, tűzpattogás hallat-
szik: – a szentendrei búcsú napjának előestjén (a Szi-
neváltozás ünnepe augusztus 19-én) Vujicsics Tihamér
repülőgép-szerencsétlenségben meghalt.*

VUJICSICS SZTOJÁN SZELLEME

elnyelte őt a holdfény
elszáguldott a Göncöl-szekéren

belevicsorgott az Úr szemébe
odakurjantott a sötétségnek
elsüvöltött mint a szivárvány-üstökös
felvillant a mámorfényben
örök vándor
és kijutott
az égkupola végtelenségébe

csillagokon ugrálva
tilinkóddal kongatod
a zengő-bongó égi
gyémánthegeket

vigyázz
már a sarkadban vagyok

*A vers közben a múzeumőrök lerámolják a színpadot:
– mindent a közepén álló ládába helyeznek (hamutartó,
gyertyatartó, újságok, könyvek, szintetizátor, stb.),
végül a zongora fekete leplével letakarják az egész ku-
pacot.*

MÚZEUMŐRÖK

Augusztusi éj
Földöntúli szél
Minden lélek vándorútra kél

Hulló csillagok
Fényük felragyog
Hogy a lélek lásson az úton

Eljött a színeváltozás
Szólónek színe most lesz más

Egy hatalmas acélmadár
Valahonnan most ideszállt és
És itt lezuhant

Szárnyát itt szegte a madár
Testéből felcsapott a láng
Mind elégett, így ért véget
Tihamér, hát ez a végzet és
Sír a furulya

Eljött a színeváltozás
Szólónek színe most lesz más

Mind elégett, így ért véget
Tihamér, hát ez a végzet és
Sír a furulya

Feltámad porból a madár
Így tett hát a zene csodát

Tihamér meg fújja, fújja
Ördögösen jár az ujjja és
Szól a furulya

*Várnak, de ezúttal elmarad az „égi válasz”. Az Első mú-
zeumőr gesztussal jelzi, hogy vége a szellemekkel való
társalgásnak. A Második múzeumőr feláll, megfordítja
a „MÚZEUM OPEN VAN” feliratú táblát. Ösz-
szeneznek, vállat vonnak, s elindulnak kifelé, a színpad
hátsó része felé, ahonnan az elején bejöttek.
Telefoncsörgés, az Első múzeumőr felveszi a mobilt,
amelyből a szerző hangja szól:*

SZERZŐ

Halló, sziasztok, hallom, buli van.

ELSŐ MÚZEUMŐR

Nem, csak a nyanya a hivatalból...

SZERZŐ

Hagyjuk a francba a hivatalt. Tihamérnak akar-
tam üzeni. Ha még ott van, mondjátok meg neki
ezt:

Mikor lezuhant az acélmadár
Tudom hogy utolsó mozdulatoddal
Kitörted az ablakot
Hogy legalább a furulyát megmentsd

A furulya kirepült
S madárrá változott

Aztán leszállt a sírba
Helyetted

Fejünk fölött mégis
Zengő szárnyak köröznék

Futkos a furulyán
A tizenegyedik ujj

Szünet.

Halló! Mi van, megkukulatok? Hé! Ha ott vagy-
tok még, játsszátok el az utolsó dalt. Csaó!

*Az Első múzeumőr kinyomja a telefont, s a letakart lá-
dára dobja a készüléket. Eközben a Második múzeumőr
zongorán intonálja a dalt.*

MÚZEUMŐRÖK

Hol vagytok hát
Vujicsics fivérek
Két pompás testvér
Kik alusztok már
Vizes homokban
Kék levegőben
Régi barátok
Régi barátim
Az álmokban már

Mi történt
Mi történt srácok
Valami visszfény
Vizes homokban
Kék levegőben
Nyoma világnak
Mind ami eltűnt
De talán ott van
Az álmokban már

Remélem mégis
Megőriztétetek
Egynémely szómat
Csöndes köszöntést
Részeg üvöltést
Vizes homokban
Kék levegőben
Az álmokban már
Az álmokban már

Végül egy
Egy fontos szót még
Hadd mondjak néktek
Régi barátim
Egy fontos szót még
Csöndes köszöntést
Részeg üvöltést
Mindazt mi ott van
Az álmokban már

A Második múzeumőr a záróakkord után beint az égi zenekarnak, amely átveszi a dallamot, s a dal láthatatlan forrásból, hangszerezen zeng tovább. Misztikus elektronikus zene.

A múzeumőrök a túlvilágról érkező zene forrását keresik tekintetükkel, majd lassan lejönnek a színpadról – de most már előrefelé. Leülnek a nézők közé, s velük együtt hallgatják az égi dalt, amely előbb egyre hangosabban árad, majd lassan halkul, végül elhal.

Amikor a múzeumőrök leülnek a nézők közé, a színpad sötétülni kezd, s mire a dal teljesen elhalkul, a színpad is sötétbe borul, csak közepén marad egy fénynyaláb, melyben Vujicsics Sztoján fekete kalapja és Vujicsics Tihamér fekete napszemüvege látható.

- vége -

Geresdlak várja az érdeklődőket!

A Baranya megyei geresdlaki Babakiállítás 2008 óta látható. A településen működő Babaruha varrőkör hat tagja készítette el a babák ruháit, eredeti geresdlaki viseletekkel és még a régi anyagokból. Először az esküvői menet és az ünnepi viseletek készültek el, majd mindig újabb és újabb ötletek valósultak meg. A Babaruha varrőkör vezetője Kett Anna.

2009-ben készült el, eredeti állapotában felújítva és berendezve, a helytörténeti gyűjtemény, mely a tiszta szobából, a téli konyhából, a lakószobából és nyári konyhából, valamint a spájzból áll, az istállók és a fészerek nincsenek még készen. Schenk Angéla vezeti a helyreállítást.

2011-ben, a Polgármesteri Hivatal egyik termében állítottuk ki a kézimunkákat, melyek mára egy külön kézimunkaházba kerültek és ott tekinthetők meg. Mintegy 100 darabból áll a gyűjtemény, benne falvédők, hímzett párnák, függönyök, törölközők, kézi törölők, zsebkendők, szekrényben és stelázin látható díszek, kenyértakarók, csecsemőtakarók. Mivel Geresdlakon nem csak németek élnek, kiállításra kerülnek a magyar kézimunkák is. Nagyon sok dokumentumot, imakönyveket és egyéb tárgyakat gyűjtöttünk, melyek egy kisebb teremben kapnak helyet, itt majd olvashatók lesznek interjúk és riportok, amelyek a kitelepítettekkel készültek. Összegyűjtöttük a legszebb fej- és vállkendőket, ezekből is kiállítást rendezünk. Mindezek szervezője Schulteisz Józsefné, Margit.

Idén először, a település lakóinak összefogásával készült el a mézeskalács falu, mintegy ötven házzal, mely a három településből álló falunkat is megmintázza: Kisgeresd, Lak, és Geresd. Látható a két templom, az iskola, az óvoda, a hangláb és a futballpálya is, igazi téli látványosság! A szervezők: Hesz Anna és Kett Schmidt Tímea voltak.

Szeretettel várunk iskolai csoportokat, pedagógusokat, kirándulókat, érdeklődőket Geresdlakon, akik megtekintik gazdag gyűjteményünket!

Jelentkezés:

Schulteisz Józsefné,
schultimargit@gmail.com,
+36 20 5299753

Színes képösszeállításunk a hátsó borítón látható!

